

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
KVINNAN OCH HEMMET

Stockholm, Iduns Kungl. Hofboktr.

N:r 50 (573).

Fredagen den 16 december 1898.

11:te årg.

Prenumerationspris pr år:		Byrå:	Redaktör och utgivare:	Utgifningstid:	Annonspris:
Idun ensam	kr. 5:—	Klara södra kyrkog. 16, 1 tr.	FRITHIOF HELLBERG.	hvarje fredag.	35 öre pr nonpareillerad.
Iduns Modet., fjortondagsuppl.	5:—	Öppen kl. 10—5.	Träffas säkrast kl. 2—3.	Lösnummerpris 15 öre	För »Platssökande» o. »Lediga platser» 25 öre för hvarje påtörjadt tiotal stav.
Iduns Modet., månadsuppl.	3:—	Allm. telef. 61 47. Rikstelef. 16 46.	Redaktionssekr.: J. Nordling.	(lösn:r endast för kompletteringar.)	Utländska annons. 70 öre pr nonp.-rad.
Barngarderoben	3:—				

Ellen Anckarsvärd.

Född ¹⁰/₁₂ 1833, död ⁸/₁₂ 1898.

Mycket blond, blek och bräcklig, en liten fin varelse, ej blott svag, men äfven sjuklig — sådan var i yttre afseende den kvinna, inom hvars spåda gestalt, under hvars stilla väsen bodde den mest manliga begåfning, jag någonsin funnit hos en medlem af det kvinnliga könet.

Hennes lefnadsomständigheter voro enkla. Dotter af intendenten Axel Nyström och hans hustru född Rung, ärfde hon både från fäderne- och mödernesläkten det konstnärsgry, den kärlek till skönhet och förfining, hvilka sedan präglade hennes eget hem. Detta bildades, när hon 1862 gifte sig med intendenten T. Anckarsvärd. Hon blef mor till en son — numera andre sekreteraren i utrikesdepartementet C. Anckarsvärd — och sedan hon 1878 blifvit änka, kände hon som sin allvarligaste uppgift att för honom ersätta en far. Under flera af sonens skolår vistades i hennes hem också en hans vän, den nu i Finland bosatta unge målaren Louis Sparre. Och Ellen Anckarsvärd visade för dessa båda ynglingars intressen samma förmåga af kamratlig sympati, som hon ägde gent emot all annan ungdom. Men uppfyllandet af hennes stora, enskilda uppgift som mor, lämnade henne dock ett öfverflöd af tid, hvilket, jämte hennes ekonomiska oberoende, satte henne i stånd att, med fördubblad ifver, ägna sig åt

de arbetsområden, på hvilka hon redan varit energiskt verksam under sin mans lifstid.

Det är icke lätt att uppräknat alla dessa områden. Och det är nästan omöjligt att åt dem, som ej sett det, gifva en föreställning om huru offervilligt hon inom dem arbetade. Utom alla de mer tillfälliga uppgifter och de henne mindre närliggande föreningar, i hvilka hon tog del, finnes det intet slag af verksamhet för kvinnosaken, där hon icke i vårt land under nära en mansålder varit en af de yppersta krafterna. Hon var en af inbjudarna till den 1873 stiftade *Föreningen för gift kvinnas äganderätt*, och hon blef dess mångåriga sekreterare. Hon var sedan 1874 medlem i *Läsalongens* styrelse och sedan 1896 dess ordförande. Hon var 1874 bland inbjudarna till stiftandet af föreningen *Handarbetets vänner*, från början medlem i dess ekonomiskskott och nu sedan flere år dess vice ordförande. Hon var ordförande i den kvinnliga komitén för Chicago-utställningen och i det 1896 stiftade *Svenska kvinnornas nationalförbund*, liksom ordförande vid den, af detta förbund 1897 ordnade, nordiska kvinnokongressen. Hon var mångårig medlem i Klara församlings skyddsförening och i Diakonissföreningens styrelse. Hon var medlem i Nya Iduns nämnd. Sedan *Fredrika Bre-*

I undangömda dalar,
där fridens blomma gror,
en andestamma talar
till den, som ödmjukt tror.

Ett snöhvitt jungfrusinne
vet mer än forskarn vet,
och bär i djupet inne
Guds rikes hemlighet.

C. D. af Wirsén.

merförbundet 1884 uppstod, ägnade hon åt detta sin mesta tid, sitt lifligaste intresse. En af inbjudarna vid förbundets stiftande blef hon dess vice ordförande och dessutom medlem i förvaltningsutskottet, i bokkommittén, i redaktionskommittén, i trädgårdskommittén, i sjukvårdskommittén samt — sedan *Föreningen för gift kvinnas äganderätt* ingått i Fredrika Bremerförbundet — äfven i lagkommittén.

Hon var således ännu vid sextiofem år den mest mångsidigt verksamma af alla svenska kvinnor, något hvilket redan i och för sig är betydelsefullt. Men det framför allt betydelsefulla var dock icke kvantiteten, utan kvaliteten af denna hennes verksamhet.

Det blef under denna mer och mer klart, att det låg en djup sanning i ett yttrande, som en gång fälldes om de båda vännerna, Sofi Adlersparres och Ellen Anckarsvärds, samarbete: »Det är fru Adlersparre, som föder idéerna, men fru Anckarsvärd, som uppfostrar dem!» Inom Läsesalongen, Handarbetets vänner, Fredrika Bremerförbundet — öfverallt visade hon sig som den stora, organiserande och administrativa kraften. Inom Läsesalongen öfvade hon genom sin stora beläsenhet och sin motvilja för trångsinnad censur ett mycket gagnande inflytande på bokinköpen. Handarbetets vänner anse sig till stor del hafva henne att tacka, ej blott för sin framgång, utan delvis äfven för sin tillvaro. Hvad hon betydde inom Fredrika Bremerförbundet kommer helt visst att i dess egen tidskrift tecknas. Inom Föreningen för gift kvinnas äganderätt — där jag mer än tio år arbetade under henne — var hon både den lefvande själen och den verksamma handen, både det klara hufvudet och det varma hjärtat, ett hjärta, som flammade af harm öfver lagens orättvisor och af medkänsla med offren för dessa orättvisor. Hon utvecklade hela den logiska klarheten i sin bevisning, hela den svärdhvassa skärpan i sin urskilning, dels genom uppsatser i ämnet, först i Tidskrift för hemmet, senare i Dagny, och dels i de många broschyrer, hvilka utgäfvos af föreningen under hennes redaktion. Hon skref utmärkt inom sitt område och — med den förmåga af själfbegränsning, som var ett af de många ovanliga dragen hos denna ovanliga kvinna — gick hon aldrig utom sitt område. Hon visste, att hennes styrka icke var fantasimänniskans, icke diktarens eller tänkarens; att det var handlingskraften i det närvarande, hvilken var hennes egenart. Och på detta sitt fält var hon så öfverlägsen, att det blef en estetisk njutning att iakttaga hennes sätt att behandla invecklade ämnen, hennes förmåga att klart behålla idén i sikte, medan hon praktiskt förverkligade den.

Hennes anläggning var af samma art som den, hvilken skapar stora statsmän och stora fältherrar. Med vissa omskrifningar kan man säga, att hon ägde några af de drag, hvilka kännetecknade den förste Napoleon, drag, hvilka emellertid alltid i någon mån måste finnas hos handlingens människa, ifall hon skall sätta djupa märken inom det område, på hvilket hon handlar. Ellen Anckar-

svärds intelligens var på en gång skarp och omfattande, smidig och ihärdig, snabb och stark. Hon lät sig aldrig — likt 99 af 100 kvinnor — genom ett nytt ämne förströs från det, som hon just var upptagen af. Hon gaf sig tvärtom helt åt hvarje fråga, och icke ens den obetydligaste detalj var för liten för hennes fulla, friska uppmärksamhet. Hon brukade hela sin själskraft, all sin klarsyn för att bringa den i bästa ordning och ställa den på dess rätta plats. Men var den väl afgjord, då lades den alldeles å sido, och med samma helhet vände hon sig åt nästa fråga, åt nästa uppgift. Jag har aldrig sett en kvinna så fullkomligt ägna sig åt en fråga och dock så föga ensidigt uppslukas af den. Hon afvisade allt, som ej kom i rätta ordningen, rätta stunden, men hon var strax färdig att upptaga det afvisade, när rätta ögonblicket kom. Ingen har väl mer ihärdigt fullföljt ett mål, med mer skicklighet valt medlen att nå det, eller bättre fördelat sin tid mellan sina olika uppgifter. Alla de ämnen, med hvilka hon sysslade, voro ordnade i fack inom hennes ljusa, rymliga hufvud, och hon var ständigt beredd till arbete, till plötslig och intensiv koncentration på ett ämne.

Med denna snabbhet och koncentration enades förutseende. Hon hade genomtänkt invändningar och betänkligheter och handlade därefter. Hennes intelligens arbetade alltid omedelbart med verkligheten, aldrig med fantasien; med möjligheter, aldrig med tomma antaganden. Detta gaf henne en säker instinkt, en omutlig klarhet, en genomträngande skarpsynthet i att ögonblickligt finna det ändamålsenliga.

Ingen juridisk fråga, intet praktiskt problem voro för svårlösta för henne. Hon genomskådade sambandet, gjorde öfversikten, uppvisade motsägelserna, sammanfattade synpunkterna, gjorde kritiken i ett andedrag. När man hörde henne, förvånade man sig ej, att hon stundom med saknad framhöll, att hon kommit tjugo år för tidigt till världen, innan kvinnan hade de möjligheter till full utbildning af sina anlag, hvilka hon för sin del obetingadt skulle brukat för att bli »lagkvinna». En gemensam vän — numera fru von Vollmar, själf en mycket skarp intelligens — brukade, efter några af våra enskilda sammankomster med Ellen Anckarsvärd för arbetet i Föreningen för gift kvinnas äganderätt, med full sanning utropa: att Ellen Anckarsvärd i dessa ämnen såg klarare och svarade redigare, när hon sof, än vi andra när vi voro vakna! När man därtill lägger, att det hos denna späda varelse, som man knappt torde taga hårdt i hand, fanns en uthållighet, som leende bar arbetsbördor, under hvilka starka skulle dignat — då förstår man, huru suveränt öfverlägsen Ellen Anckarsvärd blef på alla de områden, där hon var verksam.

Men huru öfverlägsen hon än var som intelligens, som karaktär var hon det om möjligt än mera. Hennes energi var af det stilla, skrytfria slag, som aldrig gaf intrycket af att hon var öfverhopad eller viktig eller bråkig. Hon handlade endast, outtröttligt och oafvisligt som en stark natur-

kraft. Och de henne drifvande motiven voro alltid de ädlaste. Att saken blef gjord och väl gjord, detta var för henne det viktiga. Om det skedde genom henne själf eller genom någon annan, betydde för henne intet. Att den så ofta kom att ske genom henne själf, det berodde endast på den magnetiska dragnin, genom hvilken den svåra saken finner väg till den starka handen. Hon gaf det fullaste erkännande åt hvarje annan förmåga, det friaste rum åt hvarje annan mening.

Framför allt hade Ellen Anckarsvärd den hos alla människor, men framför allt hos kvinnor, sällsporda föreningen af detaljsinne och öfverblick, förmågan att skilja hufvudsak från bisak och att gifva hvardera, hvad den tillkom.

Hon ägde i högre grad än någon annan människa jag känt den mest sällsynta af alla egenskaper, den: att låta *detta vara detta!* Det var framför allt denna egenskap — hvilken isynnerhet inom kvinnovärlden är i den grad ovanlig, att den, i den höga potens som den fanns hos Ellen Anckarsvärd, med allt skäl kan kallas underbar — hvilken gjorde att hon, ehuru hon med hela sin själ, hela sitt hjärta och alla sina krafter var hängifven kvinnofrågan, aldrig var en kvinnosakskvinna. I detta begrepp ligger nämligen: att man ser hela samhällslifvet endast ur kvinnosakens synpunkt och sammantränger alla samfundsproblem inom detta ena område. Ellen Anckarsvärds vyer voro tvärtom så vida och hennes frisinne så verkligt, att all slags dogmatik, på detta som på andra områden, var henne främmande. Inom alla de föreningar, där hon verkade, representerade hon det »radikala» elementet, det hvilket inser behofvet af nya former och rätten till nya tankar. Hennes alltjämt vidgade synkrets gjorde att hon på senare tider vann förtrolig vänskap inom den generation, hvilken var blott hälften så gammal som hon; att hon ej blott med fördragsamhet, utan med förstående pröfvade meningar, hvilka afveko från hennes egen; att hon aldrig greps af den åldrandes osköna hat till de nya tankar, de nya former, hvilka hon visste skulle komma att omstörta en del af hennes eget lifsverk; tvärtom motsåg hon detta med den lefnadsvisa människans milda ro. Ej blott med ungdomen, äfven med sina andra medarbetare stod hon på kamratlig fot. Trots sin ofantliga öfverlägsenhet ägde hon intet af öfversitteri. Hennes fasta bestämdhet i vidhållandet af en egen mening var förenad med en sällsynt förmåga att lyssna till och opartiskt pröfva andras skäl. Det fanns intet af despotism i hennes lynne. Hon gaf sina skäl och gendref andras med ro och reda; hon bekämpade en annans mening med kraft och ärlighet. Men i samma ögonblick klubban fallit öfver diskussionen eller beslutet var hon, som segrare eller som slagen, samma storsinta, fulländade lady, hvars förmåga att helt skilja sak och person aldrig svek henne. Äfven denna förmåga är hos alla människor — framförallt hos kvinnor — en af de mest sällsynta, men en af dem, hvilka mest förenkla och försköna tillvaron.

Fann hon sin motståndare värd att förbli hennes vän, förblef han det. Det fanns icke det minsta misstrons förbehåll i hennes själ, sedan hon mottagit en förklaring och funnit den fullgod. Hon blef, också i personliga förhållanden, snabbt och klart färdig med en sak och, en gång färdig, lämnade hon saken. Hon ägde intet af det medglidande, opålitliga, halfsanna och fega, hvilket så ofta gör samarbete och samlif kvinnor emellan så svårt. Hon var tvärtom den förkroppsligade pålitligheten. Man fann henne alltid där man lämnade henne. Hon omgjorde aldrig tidigare förhållanden efter sin ändrade stämning eller sin tidigare stämning efter ändrade förhållanden.

Lika blixtnabbt, som hon genomskådade hvarje praktisk fråga, om än så invecklad, fann hon den rätta handlingen, det värdiga sättet att lösa en personlig konflikt, att behandla en ömtålig situation. Man skulle, äfven med förbundna ögon, kunnat säga att den väg, mot hvilken Ellen Anckarsvärd pekade, var den storsinta, den ädla, den ridderliga handlingens väg. Intrigen och bakslugheten voro henne lika främmande, som den lilla personliga fåfången. Därför kunde hon alltid handla öppet, generöst; därför ägde hon rätt att lyda sin ingifvelse och mod att stå för sin handling och åsikt; därför förmådde hon att se stort på andras handlingar och meningar och sökte ej bakom dem små motiv; därför hyste hon en obetingad respekt för andras integritet, för andras afgöranden, äfven när dessa förde till vägar, skilda från hennes egna. Hon ägde förmåga att fullt lojalt underordna sig de lagar, hon själf stiftade, och att — ehuru alla voro villiga att vika för henne, ge henne en stor plats — aldrig taga mer än som tillkom henne, aldrig framhålla sin egen person, endast saken.

Hade alla kvinnosakens förkämpar liknat Ellen Anckarsvärd — då hade aldrig några reaktioner behöfts mot kvinnofrågan. Hon var frisinnad nog att kunna lyssna till de djärfvaste tankar, utan att förfasas, utan att misstyda dem och — framför allt — utan att misskänna deras bärare. Hennes bildning var allsidig, och intet för mänskligheten betydelsefullt område var henne främmande. Genom läsning och resor stod hon på en europeisk kulturnivå, för hvilken alla vinkelsynpunkter voro främmande. Denna frimodighet att se nya tankar och nya tider i ögonen, gjorde att hon lika litet förhastade sig i att fördöma som i att förhärliga.

Kritisk och aristokratisk till sitt skaplyne var hon personligen mycket reserverad. Hon sysselsatte ej människor med sin egen person, hon afvisade alla försök att »göra något af» henne. Man måste bli förtrolig med henne för att förstå, att hennes hjärtelag var guldrent som hennes karaktär och stålsatt som hennes vilja; för att inse af hvilken verksam medkänsla, hvilken fri vänkänsla hon var mäktig. De utomstående togo hennes behärskade väsen för kyla och högdragenhet. Och det är nog troligt, att hon i ungdomen genom sin slagfärdighet, sin skarpa uppfattning och snabba tunga var sträng i sina omdömen. Med med åren blef hon också i detta fall allt mer hänsynsfull och mild.

Om Ellen Anckarsvärd själf fått bestämma sin död, hade hon helt visst valt den just så, som den stora afgörelsen nu kom: snabb, stilla och hölj'd i den ensamhet, i

vilken hon alltid, i innersta mening, hade lefvat. Hon blef sparad det långsamma aftagandet, hvilket för henne skulle blifvit ytterligt plågsamt. Hon fick nu sluta sin starka tillvaro, innan hon förlorat något af sin kraft. Ännu ett par timmar före sin död lyssnade hon med oförminskad klarhet till ett förslag rörande ordnandet af fattigvårdsväsendet. Sedan mottog hon besök af släktingar, hvilka medförde biljett till premiären af *Tirfing*, åt hvilken hon mycket glädde sig. Fru Boberg var hennes systerdotter, Vilhelm Stenhammar hennes släkting och båda för henne kära medlemmar i den ungdomsskara, hvilken ej sällan samlats till musikafstämningar i hennes hem, där hon var den mest älskvärda värdinna, som njöt af att bereda sina gäster all slags trefnad af utsökt slag. Framför allt njöt hon af att se ungdom omkring sig och hennes sons vännar, liksom hela den stora skaran af begåfvade syskonbarn, trufdes därför väl i hennes vackra hem.

Hennes släktingar lämnade detta, ett par timmar innan Ellen Anckarsvärd där slutade sitt lif genom hjärtslag — en död, hvilken alla, som älskat henne, måste unna henne såsom det sköna, enkla slutet på ett i klara linier tecknad lif.

* * *

Mitt första intryck af Ellen Anckarsvärd var från en pingstdag 1869 under en utfärd till Gripsholm, då jag ej nöjde mig med att göra en tur genom slottet, utan också gick andra gången med vid förevisningen. Då jag återkom till min far, som samtalade med fru Anckarsvärd under de stora träden, tyckte jag mig hos henne märka ett satiriskt leende och väntade några ord om en allt för landtlig och ungdomlig entusiasm. Men när jag rodnade under hennes blick, tändes i de pröfvande stålgrå ögonen en glimt af välvilja, och de ord som kommo voro så vänliga, att den fina stockholmsdamen strax tog det landtliga flickhjärtat.

Mitt sista intryck af Ellen Anckarsvärd var vid detta års novembersamkväm på Nya Idun. Under vårt samtal — om för mig plågsamma ting — såg hon troligen på mitt ansikte ett uttryck, som gjorde henne ondt. Ty med en moderligt öm rörelse smekte hon plötsligt min kind. En smekning af Ellen Anckarsvärd var något så ovanligt och just då så rörande, att ett par tårar föllo på den lilla handen, när jag kysste den.

Mellan detta mitt första och mitt sista minne af Ellen Anckarsvärd ligga nu snart trettio år. De innefatta en period af mångårigt, nära samarbete — ända tills jag lämnade den, i min mening, för litet demokratiskt verksamma Föreningen för gift kvinnas äganderätt. Dessa trettio år innefatta också en annan period, då våra vägar utåt skiljdes. Öppet sade hon mig, hvad hon ogillade; trofast förblef hon det oaktadt min vän och aldrig gjorde hon det minsta försök att vända mig från min egen väg. Hon förstod alltid, att jag aldrig var en motståndare till hennes mål eller sträfvan, ehuru jag lade hufvudvikten på andra synpunkter och medel än hon. Men det var icke endast i mitt personliga förhållande till Ellen Anckarsvärd, som inga misstämningar någonsin blandades. Jag kan säga att jag, under alla dessa trettio år, aldrig hos henne i något fall funnit ett oädel

drag, aldrig sett en handling, hvilken jag önskar varit ogjord. I hvarje skede af hennes lif, i hvarje situation var hon den fullkomligt förnäma personligheten.

Och i detta underliga lif — där det att förlora vår tro på människors adel är vår bittraste erfarenhet — blir detta att — med full sanning, utan förbehåll — om en människa kunna säga, hvad jag här nyss sagt, något så stort, att den tacksamhet man däröfver känner blir outsäglig.

Ellen Key.

Adventstankar.

Mulden höst!
Mörka tankar i kvalfyllt bröst;
Ingen röst
Skänker mitt sinne hopp och tröst.

Dyster tid!
Trägen, brådskande, rastlös id;
Ingen frid
Under mitt varas hårda strid.

Gator grå
Hjälpa ej till att jämnmod få.
Himlens blå
Ser jag blott skymta då och då.

Adventstid,
Peka fram emot ljus och frid!
Stjärna blid,
Visa dig efter jäktfull tid!

Stjärna klar,
Signadt tecken för mig nu var,
Att du bar
Bud, som för jorden frälsning var!

Jesusbarn,
Lös mig snart utur nuets garn!
Världens skarn
Lär mig att se som idel flarn.

Adventstid,
Hjälp mig genom min kamp och strid!
Mulen tid,
Lär mig att vänta evig frid!

E.

Den 20 december.*

Hon hade bakat hela dagen. Blecklådor och burkar stodo fulla med färskt småbröd. Det guldgula hvetebrödet doftade, och nu, sent på kvällen, hade hon endast vörtbrödet kvar. Det fick ej rum mer än fyra limpor i sänder i ugnen, och hvar omgång behöfde stå där tre kvarts timme, alltså gick det långsamt att få dem grådadede.

Barnen, fria från läxor och skoltvång, hade surrat omkring henne hela dagen, men sofvo nu godt. Mannen hade tittat i köksdörren ett par gånger, mumlande något om otrefnad, och slutligen gått till hvila.

Egentligen behöfde ej mer än en sitta uppe, och jungfrun gjorde ingen invändning, när hon fick lof att krypa in i sitt lilla bås.

Så var husmodern ensam, ändtligen! Hon drog en djup suck af lättnad, nu kunde hon få tänka i ro och hennes drag få bli fullkomligt slappa. De trötta ögonen kunde hur dystert som helst få blicka omkring sig. Det kunde ej fortvara som hittills, hon måste »förtjäna» något, ej blott indi-

* Som bekant datum för Svenska akademien årliga högtidsdag, vid hvilken de vittra prisen utdelas.

rekt genom arbete och sparsamhet i hemmet, det förslog ej längre, barnen växte upp, deras behof ökades och mannens inkomster voro lika små, som när de gifte sig.

Nej, det måste vara en direkt penningförtjänst! Hur hon grubblade och funderade, så återstod endast en utväg. Mannen hade föreslagit, att de skulle taga emot spisgäster, hon hade en särskild talang att laga god och billig mat, så att det borde bli bra förtjänst. Några af hans kamrater hade till och med gjort förfrågning, om de ej kunde få komma, men hon hade uppskjutit afgörandet tills vidare. Det var henne så motbjudande med dessa främlingar. Deras lilla lugna, lyckliga hem, där barnens läsläsning, lek och skratt omväxlade med de förtroliga kvällstimmarne, när hennes man läste högt ur en bok eller tidning. Allt skulle sopas bort, eller helt och hållet mista sin karaktär; hon skulle bli upptagen vid spiselstället nästan hela dagen och måste tänka på mat och åter mat.

Fanns det då ingen annan utväg? Jo en, men den vågade hon knappast tänka sig. Det var ju ingen möjlighet, att hennes ungdomsdröm skulle kunna uppfyllas, och ändå! Att få behålla sitt hem för sig själf, utan störande ingrepp, att få använda en del af den tid, som nu plottrades bort på småsaker, för att vid skrifbordet gifva form och lif åt det, som rörde sig djupast inom henne. Det vore att lefva helt och fullt.

Hon hade alltid skrivit, men alltid i smyg, stjälande några minuter från symaskin och kök, men nu skulle det visa sig, om hon hade rättighet att fritt taga denna tid, om den kunde ge henne reel valuta, eller om den fortfarande endast skulle utgöra hennes privata säkerhetsventil. Gårdagen hade afgjort det, men var det möjligt att Svenska akademien bland ett halft hundradetal täflande just tillerkänt hennes diktsamling priset?

Hon visste att hennes make ej tänkte på någon högre belöning än ett mention honorable, ett hedersomnämmande, men för henne var det för litet. Konkurrenten var stor, det gällde allt eller intet.

Nattens timmar skredo, den ena omgången efter den andra af mörkbruna, glänsande vörtbröd radades upp på köksbordet, och klockan tre gick hon slutligen och lade sig så trött, att hon genast somnade.

Då hon vaknade, höll mannen på att kläda sig. »Jag får lof att skynda mig ut efter 'Postgumman',» sade han, i det han muntert nickade åt henne.

Det dröjde fem minuter, det dröjde tio, det dröjde en hel kvart, så hör hon honom komma med stormsteg uppför trapporna.

»Mor! mor! barn, barn! Kom hit! Mamma har fått hedersomnämmande af Svenska akademien. Hör bara,» och med rösten skälfvande af rörelse läste han: »Bland öfriga täflingskrifter har akademien velat med hedersomnämmande utmärka i främsta rummet n:r 10, en samling dikter utan gemensam titel med afseende å det okonstlade behag, den känslans uppriktighet och skärhet, hvilka röja sig i dessa sånger från hemlifvets stilla krets, särskildt sådana som 'Min skatt', 'Julstämning', och 'Uppfostran'.»

Det var som om hon invärtes krympt ihop. Så var det då slut med alla förhoppningar. Det var en lång arbetsdag, som aldrig tycktes vilja taga slut, men när alla sofvo, kom natten med tystnad och ensamhet. Hon steg ljudlöst upp, klädde

på sig och smög sig ut ur sängkammaren. Hon måste tillkämpa sig resignation. Det var, som om hon velat skrika högt, men de tunga suckarna fingo ej af någon höras.

Då familjen möttes vid frukostbordet, anmärkte pappa, att mamma såg så blek och trött ut, men hon skämtade öfver barnens strykande aptit och frågade, om de ämnade äta upp allt julbrödet före jul.

Och när pappa gick till sitt arbete, följde hon honom ut i den mörka tamburen och sade liksom i förbigående:

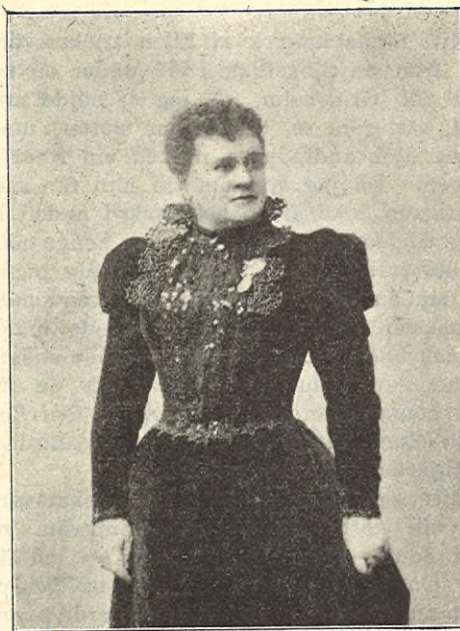
»Vet du, jag har tänkt på det där förslaget med spisgäster, det är nog inte så dumt. Vi kunna ju försöka från och med den första januari.»

»Min kära lilla hustru!» han tryckte ömt hennes hand, »tror du bara att du orkar med allt?»

Hon smålog tappert och sade: »Laga du bara att vi få många spisgäster, jag skall nog sköta om dem.»

A. B.

Ett konstnärjubileum.

Caroline Östberg.

Den konstnärinna, hvars bild synes här ofvan, kan, när hon nu i dagarna firar sitt kvartsekelsjubileum som sängerska och som scenisk artist, blicka tillbaka på en bana, mer skiftande och framgångsrik än de flestas. Om någon vid hennes debut hade förutsagt, att den unga sängerskan med den nätta och välljudande, men långt ifrån betydande stämman, som så käckt försökte sig som den muntra Anna i Webers Friskyttan, skulle, efter att länge ha glänst som en af stjärnorna på operetens himmel, sedermera i ett dussin år med utmärkelse sjunga den stora operans alla mest röstkrävande partier samt ännu efter tjugufem år äga röst nog i behåll att kunna segerrikt utföra en ansträngande prima-donna-repertoar, så hade ingen trott en så djärf spådom. Fru Östberg har emellertid förstätt att göra det skenbart omöjliga möjligt. Af från början obetydliga röstmedel har hon genom ihärdigt arbete så att säga skapat den härliga, glansfulla

och dock på smältande nyanser så rika stämman, som så länge varit hela vår musikaliska publiks förtjusning. Det är hennes lätta tongifning och fullkomliga herravälde öfver respirationen i förening med en särskildt de senare åren framträdande vis hushållning med stämman, som satt henne i stånd att bibehålla den så frisk och ung ännu in i en ålder, då de flesta af henne jämnåriga sängerskor få nöja sig med, hvad man artigt brukar kalla »les beaux restes», och samtidigt har hon i sin konst nått en musikalisk och vokal förfining, som ställt henne på tinnarna af templet. Om man nu för tiden hör vidt och bredt talas om sängkonstens förfall, hvartill det nog ofta gifves anledning, så kan man tryggt framhålla fru Östberg såsom ett exempel på, att dock ännu verkliga sängartister finnas, hvilka icke blott förstå att blända genom ett briljant, men ytligt tonfyverkeri, utan äfven att fångsla genom föredragets gedigenhet, klarhet och musikaliska nobless. Det berättas, att i början af 1870-talet världsberömda sängerskor som Kristina Nilsson icke tordes hit af fruktan att fördunklas af den utom vårt lands gränser föga kända Louise Michaëli. Likaledes ha icke ens de mest ryktbara sängerskor, som vi här de senare åren haft tillfälle att höra, kunnat öfverglänsa fru Östberg, ehuru hon icke vunnit världsrykte; någon egentlig rival torde hon bland dem knappt ha ägt annat än i Marcella Sembrich, som hon för öfrigt i åtskilligt liknar, i det att de bägge främst äro, hvad man skulle kunna kalla klassiska bravursängerskor.

Bland de sceniska gestalter, fru Östberg under sin långa teaterbana framställt, intagas hedersplatserna af de roller, hon utfört inom buffa-operan, för hvilken hon äger den afgjordaste begåfning. Jag tänker då mindre på hennes operett-tid och på de gestalter, hon då skapade, icke heller på hennes första tid vid kungl. teatern, utan jag afser närmast de gestalter, som hon under sitt sista skede framställt. Hennes populäraste roll inom buffa-operan är fru Ström i Nicolais »Muntra fru», en roll, som hon för första gången utförde redan för 22 år sedan, alltså under sina första teaterår, men som hon sedan dess utarbetat till en fullt individuell figur, en frisk och saftig buffa-typ, på samma gång som hon naturligen sjunger partiet med den elegantaste koloratur, det mest briljanta föredrag.

Utmärkt är hon äfven som Marie i »Regementets dotter», och som Martha, två bland hennes mest lyckade framställningar, där hon äfven har väl begagnat tillfället att visa hela glansen af sin sängkonst. Ett litet mästestycke i sin art — låt vara, att denna icke står högt på konstens rangskala — var äfven hennes roliga, automatmässiga docka i »Hoffmans sagor».

Icke lika obetingadt har fru Östberg alltid lyckats inom den seriösa operan, där hon understundom brustit i förmågan att individualisera, hvilken som bekant blott alltför sällan stå opera-artister till buds. Särskildt i att uttrycka starkare känslor och lidelser lyckas hon emellertid i allmänhet väl, och äfven för det veka, rörande, ömma, resignerade har hon de senare åren lyckats finna uttryck. Framför allt i operan »Mefistofeles» förmådde hon att i fängelsescenen som Margaretha inlägga både dramatisk kraft och ett rörande uttryck, en gri-

pande sanning, som gjorde att hon i detta parti med framgång kunde täfla med en dramatisk artist sådan som Gina Oselio, hvilken hon för öfrigt öfverträffade genom sin smältande, ljufva sång; fru Östbergs mezza-voce är ju nästan absolut enastående i fulländning.

Af öfriga italienska partier, som fru Östberg utfört, nämner jag främst Aïda, en af hennes populäraste uppgifter, där hennes sång alltid varit beundransvärdt fulländad, Norma, Gioconda, Elvira i Ernani och Leonora i Trubaduren. Bland rena koloraturpartier, som sångerskan utfört, bör man minnas hennes Margot i Hugenotterna, där hon sjöng med ett raffinement och en pärlande teknik, som gjorde hennes utförande af detta parti till ett verkligt *unicum*.

Fru Östbergs största betydelse för vår operascen ligger emellertid i det stöd, hon varit för den klassiska repertoaren. I Mozarts operor, där så mycken sångkonst kräves, för att de olika partierna skola komma till sin rätt, och där örat i de ömtåliga cantilenorna önskar liksom väga hvar ton på tonskönhetens och tonrenhetens guld-våg, där kommer först fru Östbergs stora konst till full utveckling. Hennes grefvinna i »Figaros bröllop», Nattens drottning och Elvira i »Don Juan» äro nära nog verkliga musikaliska idealprestationer. Till dessa är äfven att räkna Fidelio, där hon sjunger med sådan konst och säkerhet, att åhörarna icke ana de oerhörda svårigheter, som här öfvervinnas, utan endast glädjas åt den ädla skönhet i ton som föredrag, som kväller fram ur hennes återgifvande af den store mästarens härliga verk. Man kan nog få se detta parti mer dramatiskt återgifvet, men knappast höra det sjungas med en skönare hängifvenhet eller med mer suveränt mästerskap. På detta skall jag blott anföra ett exempel. Fidelios utrop på höga b: »tödt erst sein Weib» (på svenska: »döda först hans maka») är ett allmänt fruktadt ställe, isynnerhet här hos oss, då den svenska öfversättningen nödvändiggör, att den höga tonen attackeras två gånger efter hvarann'. Just på denna för de flesta sångerskor alldeles osångbara fras finner fru Östberg några af sina skönaste toner. För ett sådant mästerskap måste äfven den kinkigaste buga sig. Världigt vid sidan af dessa partier stå hennes Agatha i »Friskytten» och Rezia i »Oberon», en af hennes bästa uppgifter, där särskildt Oceanarian alltid sjöngs med elektriserande glans, samt hennes Jessonda, där hon visade sitt mästerskap i arian, ett verkligt Spohrskt violinadagio, som icke Wilhelmina Neruda hade utfört i mer klassisk stil eller med mer fulländadt legato på sin Stradivarius än fru Östberg på sitt ädla instrument.

Som Wagnersångerska har fru Östberg äfven visat glänsande egenskaper. Om också hennes dramatiska teknik icke här alltid fullt räckt till, så har hon dock musikaliskt låtit både Elsas, Elisabeths och Seglindes partier komma till sin fulla rätt, och icke blott det, utan både i fråga om föredragets stilfullhet och rent vokal tonskönhet sjungit så, att hon just i dessa verk vunnit några af sina vackraste konstnärliga segrar, hvartill äfven den efterdömligt klara diktionen i sin mån bidragit.

I konsertsalongen har hvart och ett af fru Östbergs uppträdanden endast tjänat till att om möjligt ytterligare befästa hennes anseende som vår främsta sångerska, och

Fru Östberg som Rezia i »Oberon».

äfven som sånglärarinna utöfvar hon en verksamhet, som borde kunna få den största betydelse. För vår Opera är hon dess utan gensägelse förnämsta konstnärliga prydnad. Icke ofta träffar man hos en artist en så omutlig samvetsgrannhet, en sådan grundärlighet och gedigenhet i hvar tum och en sådan afsky för all flärd och humbug som hos fru Östberg. Allt briljerande i otid med rösten till förfång för karaktäristiken eller det konstnärliga intrycket är henne främmande, och hon har alltid vetat att absolut underordna sig det konstverk, hon har att tolka, något som är mycket ovanligt bland sångartister, hvilka hälst vilja på både möjliga och omöjliga ställen göra långa fermater, — för att visa rösten! — och fråssa i alla slags urmodiga operamanér, eller också, om de vilja följa med sin tid och inlägga verkligt dramatiskt uttryck i sin sång, brista i korrektheten och precisionen. Fru Östbergs fina musikaliska gehör och utvecklade sinne för rytm ha gjort hennes sång så korrekt, så musikaliskt sund, men denna korrekthet lifvas äfven af det af situationen och karaktären betingade uttrycket. Dessa, som man tycker elementära egenskaper, äro icke så allmänna, som man skulle kunna tro, och icke

Fru Östberg som Aida.

alltid står all konstfärdigheten hos en bravursångerska på så solid musikalisk grund som hos fru Östberg. Därför har hennes sång också alltid verkat uppfriskande och välgörande.

Magnus Josephson.

Iduns julnummer

utsändes i början af nästa vecka till samtliga våra prenumeranter, och hoppas vi, att det skall bära glädje och julstämning till tusentals svenska hem!

I julnumret kommer ock att meddelas fullständig plan för de viktiga utvidgningar och förbättringar, som Idun till nyåret vidtager, och om hvilka vi i n:r 45 lämnade ett förberedande meddelande. Vi erinra redan nu alla våra gamla vänner om vikten att i god tid för sin egen räkning förnya prenumerationen — helst före jul och de många helgdagarne — samt bedja dem att hos vänner och bekanta, hvilka ännu ej hafva Idun, för det kommande året på det bästa rekommendera »de svenska hemmens egen tidning», som nu rustat sig att med friskare och mångsidigare krafter än någonsin tillföre söka fylla sitt betydelsefulla program.

Jul och ungdomsglädje.

Julen är ju framför allt barnens, ungdomens fest och den glädje, som då, rikare kanhända än vid någon annan tidpunkt på året, lyser in äfven i gamla hjärtan, är främst en återspeglning af festens glans i unga ögon. Hvarje moder och fader, hvarje ungdomens vän sträfvar nu ock att bereda de unga dessa angenäma små öfverraskningar i julklappsväg, som på helgens strålande afton utgöra glädjens höjdpunkt.

Bland de mer eller mindre rika skänkerna i er ungdoms julklappskorg skulle vi då också vilja rekommendera en, för hvilken penningutgiften icke är stor, men som helt visst för de unga mottagarna skulle medföra en varaktigare och innehållsrikare tillfredsställelse än mången annan snart förbrukad eller glömd gåfva. Det vore ett prenumerationskvitto för det kommande året på en verkligt god ungdomstidning.

En sådan äga vi nu ock i tidningen »Kamraten», hvilken sedan sex år utgifves från hufvudstaden och redigeras af Frithiof Hellberg och Johan Nordling under medverkan af många bland vårt lands bästa ungdomsförfattare och konstnärer. Vi våga påstå, att Kamraten i en alldeles enastående grad förvärfvat vår ungdoms sympatier. Den har gjort det genom att ställa sina mål högt, genom att städse söka besjåla de unga för en brinnande fosterlandskärlek, en glad pliktuppfyllelse, ett äkta kamratsinne. Men den undviker därvid allt torrt pedanteri, så främmande för unga, friska sinnen, och den sätter en sund ungdomsglädje främst på sitt program.

Kamratens redaktionsbord dignar af de bref, som dag från dag ingå från dess unga läsare, och i hvilka de i ungdomligt öfversvallande, ofta naivt intagande ordalag ge uttryck åt sin förtjusning öfver sin »egen tidning». Vi skulle kunna citera spaltvis ur

dess skrivelser, men vi föredraga att behålla dem för oss själfva som ett kärt vittnesmål, att våra sprjiktiga sträfvanden för de unga af dem själfva äro öfver all förväntan uppskattade.

Men äfven från föräldrar och målsmän och från den offentliga kritiken ha vi mottagit talrika erkännanden. *Ett enda* af dessa bedja vi här att få anföra, då det i sig på ett ypperligt sätt innesluter det väsentliga af Kamratens program och kommer från ett håll, som vi högt akta. Det är nämligen den i Stockholm utgifna, väredigerade tidskriften »Årets minnen», hvilken gjort till sin uppgift att i ord och bild hugfästa årets märkligare händelser, som i ett af sina senaste häften ägnat en uppsats åt det »Kamratmöte», som bland unga prenumeranter på Kamraten afhölls å Kinnekulle den 1 juli i år. »I den tanke, som då för första gången förverkligades, se vi ett spirande frö, af hvilket en dag kan varda ett stort träd,» säger den nämnda tidskriften och skriver vidare:

»Sedan 1893 finnes här i Sverige en ungdomstidning, kallad *Kamraten*. Denna hvar fjortonde dag utkommande tidning eller tidskrift har haft åtskilliga till sitt syfte förträffliga föregångare, men ingen af dessa har vunnit en sådan utbredning eller ett sådant inflytande i de ungas leder som Kamraten. Den har vunnit detta genom sin oafslätliga sträfvanden att avvägring ett kamrattligt andligt samarbete med sin läsekrets. Den har ej med lärarmässig ängslighet lagt an på att bjuda sina läsare endast lärariska och utmärkta saker; den har gifvit dem den ena illustrerade äventyrsskildringen eller indianromanen efter den andra; den har beredt rum åt mer än en skildring af pojkaktiga upptåg, hvilka endast den kan finna roliga, som tycker om icke blott sediga, stillsamma barn, utan äfven ungdomsfriska, odygdglada barn med godt gry; och slutligen har den låtit skrifystna ungdomar i stort omfång öfva sig i författarskap i »sin egen tidning». Allt genom har redaktionen dock utöfvat en vänskaplig, men långt ifrån alltid mild kritik, som röst och valt, uppmuntrat, utdelat pris och på alla vis sört för nödig omväxling. Både lekar, sport, tankeöfningar och bildande nöjen har den uppmuntrat: om fotografering, frimärkssamling, insektsamling, växtpressning och fotvandringar ha allehanda upplysningar och god vägledning lämnats. Att förena det nyttiga med det nöjsamma har och varit en genomgående sträfvanden, och för hvad som kunnat gagna ungdomen har tidningen ofta gjort ganska afsevärda uppoffringar. Så t. ex. lät den under förliden vinter anordna en pristäflan för historiska minnesord enligt ett nytt och lättlärdt minneskonstsystem samt utarbete och till sina läsare utdela en lista på öfver 500, till största delen mycket goda hjälpord för inlärande af historiska årtal.

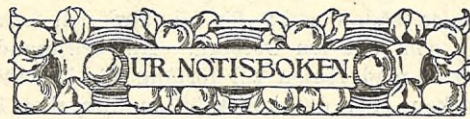
Men tidningen har ej inskränkt sina sträfvanden till dylikt redaktionsarbete. Den har äfven gifvit uppslag till åtskilliga kamratföreningar, af hvilka »Idrottsföreningen Kamraterna» har kretsaföreningar i en mängd städer. Den har vidare efter en engelsk-fransk förebild anordnat en svensk-norsk-finsk kamratbrevväxling sålunda, att af en svensk eller svenska och en kamrat från något af broderländerna bildas ett par, som växlar bref på bestämda tider om hvad som ligger dem om hjärtat: i många fall blir måhända detta tankeutbyte tämligen värdefullt, i andra kan det helt visst knyta ej blott ett språkligt band mellan de skrivande och därmed öka deras vetande, utan ock efter hand göra dem förtrogna med broderfolkets egendomliga åskådningssätt, seder och familjevanor, ja, knyta ett för båda länderna fruktbarande vänskapsband för lifvet. Och så har slutligen Kamraten förenat en stor del af sina läsare till ett *Kamratförbund* med ett förgyllt kamratmärke som igenkänningstecken samt följande korta, men innehållsrika program: »en brinnande fosterlandskärlek, en ärlig sträfvanden att väl fylla hemmets och skolans plikter, en öppen håg för oskyldig glädje, bildande lek, hårdande idrott, ett vänfast kamratsinne i alla lifvets skiften.»

Detta kamratförbund, som för öfrigt ej sammanhållas af några stadgar eller afgifter, höll den

1 juli i år sin första »kamratdag» på det vackra Kinnekulle. Öfver hundra glada ungdomar från olika bygder af Sverige samlades där, och en ännu större kamratskara hade skriftligen infunnit sig medels 60 bref och 30 telegram. Snart voro alla som gamla vänner, sjöngo, lekte, dansade, höllo tal, hurrade och hade »förtjusande roligt»: var jublet än ibland något stormande, så var det också »högt till taket», och ingen oordning, ingen misshällighet, ingen förlöpnings större ungdomsglädjen.

Sådana stunder lämna ofta oförgätliga minnen i unga själar: frön kunna sås och band knytas af största betydelse för framtiden. En lifskraftig ungdom samlas ej för tidigt kring högstämde, enande framtidsstankar. Vi lyckönska därför af hjärtat Kamraten till den goda början och till dess afsikt att ett kommande år »än vidare utveckla den vackra tanken att under härliga somrardagar på minnesrika eller eljes sevärda punkter i vårt fosterland samla dess ungdom till oskyldig glädje samt till en dåkraftig fosterlandskärlek och kamratkänslas inbördes bestående.»

Så långt »Årets Minnen»! Det skulle glädja oss, om rätt många af Sveriges fäder och mödrar ville verksamt stödja Kamratens sträfvanden, om de genom dessa rader kunde känna sig föranlåtna att på prof för nästa år införa »Kamraten» som de ungas vän i sina hem. Priset på posten för helt år är endast 3 kronor, och så kan ju visitkortet, prenumerationssedeln, instufvas bland andra häfvor i julklappskorgen.

Kronprinsessans resa. Alldenstund det efter prof. Passows undersökningar yttermera bekräftats att hertigens af Skåne öronlidande för närvarande ej ger anledning till något nytt operativt ingrepp och öfver hufvud ej inger några farhågor, har kronprinsessan, hvilkens hälsotillstånd på senaste tiden allt mera försämrats, på sin läkares tillrådan redan i denna vecka anträdtt sin på grund af prinsens sjukdom allt för länge uppskjuten resa till södern. Afresan ägde rum i onsdags. Kronprinsessan åtföljes af friherrinnan Ahlströmer, född Ehrenborg, och kammarherre F. Peyron.

Prinsessan Thyra af Danmark, prinsessan Ingeborgs yngre syster, som här gästade sina närmaste anhöriga sedan medio af november månad, afreser från Stockholm i dag fredag med ordinarie södra snälltåget.

Ännu en kvinnlig fil. d.r. För vinnande af fil. doktorsgrad vid Upsala universitet försvarede fil. lic. *Lydia Wahlström* den 15 d:s en af henne utgifven afhandling: Sveriges förhållande till Danmark 1788—89.

Den unga drottningen af Holland har, enligt uppgift i flere utländska tidningar, förlöfvat sig med prins Wilhelm af Wied, drottning Sofias systerson. Bröllopet skall firas i Haag i april nästa år.

Tidning för musik och teater är namnet på en ny publikation, hvaraf profnummer medföljer veckans Idun till alla dess prenumeranter. Efter hvad vi försport komma flere framstående pennor att medarbeta i densamma.

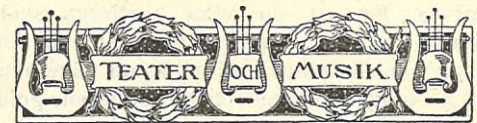
En sorg öfver sviket hopp, den pinar ej så en själ som vinterns köld en naken kropp, som stenar en sargad håll.

Hvad är romantisk själanöd, som tycker sig intressant, mot det, att utan tak och bröd få sofva vid vägens kant?

Ada Christen.

»Dagsländor», af *Mari Mihi*. Under denna anspråkslösa rubrik har den unge författare, som döljer sig under märket »Mari Mihi», äfven välkändt och skattadt af Iduns läsarinna, till julen utsändt en samling noveller, dem vi anse oss lifligt kunna rekommendera. En och annan af dem har redan varit synlig i våra spalter och förvärfvat läsarinornas varma tycke. Författarens goda berättaregenskaper genomgå dem alla: en målade och liflig stil, god iakttagelse- och karaktäriseringsförmåga och — ej minst fånglande! — en frisk humoristisk syn på lifvets skiftande företeelser. Med sina luftiga vingars spel skola helt visst Mari Mihis »Dagsländor» förmå fladdra bort mängden angenäm drömstund för vänner af vår unga vitterhet och kanske äfven väcka ett minne eller intryck till lif, varaktigare än sländans!

»Tirfing» å Kungl. teatern.

Upptagandet af en ny opera motses ju alltid med intresse, och detta intresse blir naturligtvis än större, då det verk som skall framföras alltigenom är inhemskt. Länge har man gått och väntat på Vilhelm Stenhammars »Tirfing», och förväntningarna på densamma hafva nog varit ganska stora. Hr S. har ju redan hunnit göra sig känd som en allvarligt sökande och arbetande ande på musikens mera betydelsefulla områden, hvadan man anser sig ha skäl att ställa rätt stora anspråk på honom. Förväntningarna hafva ej heller svikits — om man får döma af det entusiastiska bifall, som kom hr S. till del vid »Tirfings» första uppförande fredagen den 9 dennes. Bifallet var nog ock till stor del välförtjänt, ty operan eller musikdramat, som tonsättaren själf kallar »Tirfing», betecknar onekligen ett afgjordt steg framåt i hr S:s utveckling som kompositör. Att den unge tonsättaren valt Wagner till förebild, märkes på allt, och detta må ingen förtänka honom, tvärtom — det bästa är godt nog. Ej heller kan han skäligen klandras för de tydliga reminiscenser från Wagners operor ss. »Flygande Holländaren», »Valkyrian» och »Tannhäuser», som förekomma i hans musikdrama. Till åtskilliga af dessa gifver textboken direkt anledning. Men hvad tonsättaren hade bort undvika, det är dessa longörer, som här och hvar förekomma, och hvilka inom kort skola för alltid begrafva »Tirfing», om de ej med det snaraste bortarbetas. Musikdramat går nästan alltigenom i ett långsamt tempo och verkar redan ällrigen långdraget. Detta är verkligen synd, ty arbetet besitter obestridliga förtjänster och har att upvisa många musikaliska skönheter. Särskildt gäller detta den instrumentala delen. Vi erinra endast om början af förspelet, där orkestern så väl afmålar nattstämningen kring Angantyrns graf, samt den briljanta afslutningen af samma förspelet; vidare de små mellanspelen i första akten, början af gästbudet i andra akten, orkesterackompanjemang till bardens sång, Hervardurs vägran att mottaga Gullvägs hand, ovädersmålningen i efterspelet m. m. I rent melodiskt hänseende framstå hufvudsakligast väfsången och Vidars saga, båda i första akten. I andra akten finner man en ganska karaktäristisk dryckes kör.

Hvad man särskildt saknar i detta fornordiska musikdrama är teckningen af den kraft, djärfhet och oförvägenhet, som man gärna vill förbinda med tanken på dessa forntida vikingar, som här framställas. Särskildt finner man allt för litet däraf hos Vidar och Hervardur, den senare visserligen af kvinnligt kön, men som dock — enligt en kämpes skildring i andra akten — gått som segrare ur hvarje slaktning. Vål tio skilda kungariken lyda blindt hans lag Fast okront fordrar han konungslig aktning.

Och af kung Gudmund betecknas de båda som »vildhjårnor tvänne». Af allt detta förnimmer man dock ej mycket i dramat annat än vid den

Juvelerare
K. ANDERSON
Jakobstorg 1

Ringar, Armband, Kedjor.
Broscher, Kedjearmband, Nålar,
Begär prisuppgift innan uppköp göres på annat håll.

Silfverarbeten,
Bordsilfver.

Modernast!
Solidast!
Billigast!

plötsligt upplågande striden mellan Hervardur och Vidar. Däremot är kungadottern Gullvägs blidhet väl karaktäriserad.

I musikaliskt hänseende har »Tirfing» emellertid så stora förtjänster, att den väl förtjänar ett rum i vår operarepertoar, men först sedan den lämpligt förkortats. Beträffande texten och dekorationerna hänvisa vi till Iduns förra nummer, där en framstående medarbetarinna redogjort för dem i samband med teckningen af deras genialiska skaparinna.

På utförandet har mycken omsorg å alla håll blifvit nedlagd, det måste rättvisligen erkännas. Såväl fru *Linden* som fru *Lindberg* äro förträffligt på sin plats som resp. Hervardur och Gullväg. Man skulle endast önskat litet mera manhaftighet och kraft hos den förra. Men man måste skänka henne sin beundran öfver att hon ända till slutet stod ut med det långa och högeligen ansträngande partiet. En särdeles framstående prestation, främst i vokalt hänseende, var hr *Forsells* Vidar. Den vackra, malmrika stämman gjorde sig alldeles ypperligt gällande, och i dramatisk hänseende har hr F. tydligen gjort mycket goda framsteg. Bland öfrige roll-innehafvare böra särskildt nämnas hr *Elmblad* (Angantyr), *Sellergren* (Gudmund) och *Bergström* (barden). För iscensättningen förtjänar hr *Elmblad* det ampleade erkännande. Salongen var fullsatt till sista plats af en högtidsklädd publik, bland hvilken märktes konungen, kronprinsen, prinsarne Carl och Eugen med talrik uppvaktning. Föreställningen slutade nära $\frac{3}{4}$ 12.

Svenska teatern. Ofvanpå Jane Hadings utsökta fismakarkonst bjuder nu Svenska teatern på bastant husmanskost, ett danskt melodrama »Familjen Jensen», ej utan förutsättningar att med sina grella godtköpsfärger fånga en mindre fordringsfull publik, men absolut okonstnärligt i hela sin dilettantiska anläggning. Författaren, en hr Hoyer, lär och vara utöfvare af det välöfliga apotekareyrket och mellan expedierandet af recepten befatta sig med dramatiskt skriftställer. Lyckligtvis gjordes anrättningen åtminstone delvis njutbar äfven för en litterat publik genom det förträffliga utförandet af ett par, tre af rollerna. Med nöje såg man ändtligen hr *Hillberg* åter; af den afsigkomne, men ständigt lika själsäkra f. d. löjtnant Husum-Jensen gjorde han en alldeles ypperlig typ. Bra lyckades och fröken *Borgström* och hr *Eliason* i sina uppgifter. Däremot var hr *de Wahl* denna afton förskräckligare än någonsin i sitt anspråksfulla och stelnade manér. Det är hög tid, att denne skådespelare snart tar sig samman och vänder åter, om han ej alldeles skall förspilla naturens från begynnelsen så odisputabelt rika häfvor.

Fröken Sigrid Carlheim-Gyllenskölds konsert förliden vecka var talrikt besökt och gaf den dugande pianisten tillfälle att ådagalägga sina goda egenskaper i ett kraftigt och tekniskt vårdadt, om än något torrt spel. Glansnumret var Beethovens härliga Kreutzer-sonaten, vid hvilken hr Zetterqvist biträdde med sin eleganta stråke.

Konsertens intressantaste del utgjordes emellertid utan tvifvel af grevinnan Ebeth Mörners vissång. Efter den lysande framgång, densamma nyligen rönt i Helsingfors och hvarom ryktet äfven nådde våra tidningar, motsåg man hennes uppträdande med en viss spänning. Hvad hon denna gång gaf var väl litet, för att därpå kunna falla ett mera afgörande utlåtande, men nog för att i grevinnan Mörner låta oss ana en romanssångerska af mindre vanlig själfullhet och personligt temperament. Vi hoppas att hon snart förnyar sitt framträdande och då med mera omfattande program.

Symfonikonsert gifves i morgon lördag å k. teatern, hvarvid till åminnelse af Beethovens födelse flere af den store mästarens orkestrala verk komma till utförande.

—

O säg mig, hur kommer kärlek?
— »Den kommer — och kommit har!»
Och säg, hur försvinner kärlek?
»Om så, det ej kärlek var?»

Och när är kärlek som rikast?
— »När någon den helt har fått!»
Och säg mig, hur talar kärlek?
— »Den talar ej, älskar blott!»

Friedrich Halm.

När julen står för dörren.

En flickrumsinteriör

För Idun af Göril.

Flickorna Hallbergs prydliga jungfrubur föredde denna afton en högst ovanlig och brokig, för att icke säga skräpig anblick. Stolarna voro belamrade med garner och allehanda sömnadstillbehör, och på småbordet trängdes spritkök, kaffeattiralj samt hvarjehanda småbröd och »godtor».

Lampskenet flöt starkt ned öfver det stora bordet i rummets midt, kring hvilket fem unga damer suto församlade i trägen arbetsflit. Men ofvanbelysningen var genom en stor lampskärm dämpad och insvepte de unga damerna i en intressant clair-obscur.

Mimmi Malm sömmade på någonting läckert i silke och guld. Gerda Forsman däremot manövrerade något stort och ohandterligt i broderiväg, ett blifvande dörrdraperi, som i en hel börda tyngde på hennes knä. På bordet framför henne utbredd sig garner i rostgult och knäprödt samt allehanda andra stilenliga färger. Anna Malm satt med pannan i handen och plitade och räknade på ett flätstyngsbroderi, hvarpå hon begått något fel.

»Jo, det var just treffligt, jag får börja min »uppsittarenatt» med att sprätta upp allt, hvad jag sytt förut i kväll,» utbrast hon slutligen och lutade sig missnöjd, samt håglös blifven, tillbaka i stolen.

»Å, friskt mod, bara! Det tar du snart igen,» tröstade Ebba Hallberg. — »Nu slog hon tio, hörde ni det? Jag har hunnit alldeles »charmant» på denna timma. Vi sitta åtminstone till fem, flickor! Åtta timmars arbetsdag — eller arbetsnatt, hur det skall kallas — det måtte då inte vara för mycket.»

»Mamma ville ha mig att lofva, att vi skulle sluta senast klockan två,» sade Signe, »men jag gaf undvikande svar. Jag måste ha hennes buffduk färdig i natt. Så fasligt varmt här är,» pustade hon. »Jag tar sannerligen af mig korsetten, så att jag kan känna mig ledig och sval.» Och Signe lät handling följa på ord.

»Ja, jag med,» sade Gerda Forsman, i det hon hastigt och lustigt frigjorde sin ståtliga, snörlifsbepansrade figur från alla besvärande band och fjättrar.

»Nu känner jag mig riktigt skön och ledig,» förklarade hon därpå, i det hon forskansade sig bakom sitt tunga värmande draperi.

Nu öfvades en rent af frenetisk arbetsifver, och samtalet utgjordes under ett par timmars tid af föga annat än en torr, afhuggen fackkonversation på broderiteknikens område.

Så slog klockan tolf, och då uttalade Signe Hallberg det förlösande ordet: »Nu flickor, sätter jag på kaffet!» Och så tändes kaffeapparaten.

Ljufliga kaffeångor började snart utbreda sig i rummet. Blotta aromen verkade stimulerande på flickorna. Samtalen svälde ut utöfver textilintressenas sfär till småskvallrets, allt under det arbetsifvern något minskades. När så Signe kom med kaffebrickan, som dignade af allehanda bakverk, och flickorna måste göra ihop sina arbeten, blef stämningen riktigt lyftad.

Just som man var i färd med att servera »på-tår», spratt hela sällskapet till vid en skarp knacning på dörren. Innan någon hunnit ens komma sig för med ett »stig in!», gjorde Ville Hallberg, sonen i huset, något tveksamt sin entré. Han mottogs med ett blandadt korus af: »Nej men, Ville!» i systerligt ogillande tonfall och: »Nej se, kandidat Hallberg!» i mera dämpadt uttryckslösa.

»Ja, jag kände ju den ljufligaste kaffedoft, redan när jag kom i trappan. Och som jag hört glunkas om, att här skulle hållas en liten sy-orgie, så tyckte jag just, att jag kunde få vara med på ett litet hörn.»

»Du har nog varit med på ett försvarligt »hörn» förut i kväll. Jag tycker mig känna de ljufligaste punschångor,» förklarade Ebba. »Här finns inga koppar.»

»Jag dricker ur glas, det går lika bra,» förklarade Ville, som egentligen låtit kaffet tjäna som förevändning för att få se en liten skynt af sin flamma för tillfället, Gerda Forsman.

»Nå, var det roligt hos löjtnant Berling?» frågade Ebba i den likgiltigt vårdslösa ton, bakom hvilken unga damer ofta söka maskera sina små hjärtförsänkningar.

»Ja bevars,» svarade brodern utan all uppfattning af systemens förtäckta intresse för löjtnant Berling. — »Hvad skall detta bli för vackert?» frågade han i stället, öfvergående till de egna intressena, och låtsade sig granska fröken Forsmans arbete.

»Jaså, ett dörrdraperi. — Och detta?» underlätade han sig, med artig opartiskhet, hos Anna Malm. — »Och det här är väl den där kudden, du ämnar ge mig, Ebba? Den ser inte så oäfven ut.»

»Ja, det kan du ju inbilla dig,» sade Ebba kort. »Och detta, hvad är det?» sade den tjufpojken Ville, efter att ha kastat sig ned i soffan och gripit fast i ett långt, underligt ting i ljusblått och hvitt, som låg bredvid honom och som han, ehuru icke så alldeles obehövrad i damtoalletens mysterier, dock vecklade upp med alla tecken till absolut okunnighet. De främmande flickorna gäfvos till små utrop af fasa. Det var ju Gerdas korsett!

»Det ser ut som något slags brynja,» menade Ville.

»Ja, det är också mycket riktigt Gerdas brynja, så det vore kanske lämpligt, att du inte vore fullt så närgående,» förklarade Ebba. Ville, som tyckte sig opåtaladt kunna få bestå sig nöjet af ett litet skämt med ett »systerligt» snörlif, blef för ovanlighetens skull en smula brydd och lade ögonblickligen korsetten ifrån sig. Gerda förpassade den därpå, med förolämpad min och en knyck på nacken, till ett mera undagömdt ställe.

Allmänna uppmärksamheten var så koncentrerad på Ville, att ingen märkte att dörren öppnats, förrän en liten underlig figur — med en fart, som endast kunde motiveras genom rädslan för den mörka vinden, kom instörtande i rummet, fram i ljuset och värmen, med ett: »Hu då!»

Det var den sextonåriga Olga, draperad i en stor röd filt, under hvilken den fotsida nattskjortan lätt framskyntade. »Det var då riktigt skamligt, så ni narrade mig, flickor. Jag trodde ju, att Gerda och flickorna skulle gå hem, då de sade godnatt. Nej, men se Ville!» sade hon, i det hon sjönk ned i soffhörnet midt emot honom. »Hvad har du här att göra?»

»Jag dricker kaffe, som du ser. Men hvad du har här att göra, är svårare att inse. En mycket säregen sällskapsdräkt! — Så fort jag hunnit få kaffet i mig, skall jag då ögonblickligen försvinna — så blyg som jag är.»

»Jaså, ja-a,» sade Olga, som nu först ägnade någon uppmärksamhet åt sin kostym. »Men hvem kunde också ana, att du skulle hålla till här.» Därefter tillade hon med slynålderns obesvärade ledighet. »Hvarför sen i så generade ut, flickor? Jag är då så sedesamt inhöljd som helst; fastän en sådan här toalett i filt stöter, förstås, litet på indianska. Seså, sjåpa er inte nu längre! Nu ha' ni ju ändå sett mig.»

»Men Olga, du är då faslig!» sade äldsta systern.

»Ja, du ska då bara inte göra dig till, Signe. Du, som uppträdde på Oskarsbalen både bararad och uringad,» replikerade Olga.

»Det ligger onekligen en god del sundt förnuft i hvad Olga säger. Och min blyghet börjer verkligen gå öfver. Jag ser, att damernas gör det äfven. Det är inte värdt räkna för noga med en sådan här liten oskuld. Hon är bara barnet, ska' fröknarna veta,» och Ville lade sin stora hand beskyddande på systemens skuldra. »Det var troligen i anledning af hennes ungdom mamma skickat henne till sängs.»

»Å, vet skäms,» sade Olga och skakade af sig broderns hand. »Sedan jag redan lagt mig, talade Stina om, att ni satt uppe. Jag beslöt då att först ta mig en lur samt vakna till kaffedags, och det gjorde jag,» fortsatte hon triumferande.

»Det gjorde du visserligen; men, ser du, jag har nöjet att imundiga bottensatsen, så kaffet får du allt sitta öfver.»

»Å, det var då en olycka!» utbrast, med djup misräkning, Olga, i detsamma som dörren öppnades och modern inträdde med ett ljus i handen.

»Här var så lifligt uppe,» sade fru Hallberg, »och som jag inte kunde soffa, beslöt jag mig för att titta hitupp ett slag. Nej, se Olga — och Ville! — och så du ser ut, Olga!»

»Inte värre än sioux-damerna, mamma,» förklarade Olga.

»Här har du en liten skalp-lock, eller kanske begagna indianernas damer icke sådan,» sade Ville och drog lekfullt ogenrad i en af systemens ostyriga hårtestar, fastän han för ett par ögonblick kände sig så pass besvärad, som det var förenligt med hans naturell. »Ja, jag gaf mig in på ett litet *nachspiel* i denna wigwam, då jag

Försändes öfver hela många sorter. Begär priskurant riket.

SPISBRÖD,

C. W. SCHUMACHER

Kongl. hofleverantör. — 17 Norrlandsgratan 17, Stockholm.

Stockholm 1897, för utmärkt brödsorter samt för framstående industriell verksamhet.

Försök!

de engelska, fås hos de flesta specialhandlare i huvudstaden.

CAKES

fullt jämförliga med

CAKES

flösta specialhandlare i huvudstaden.

CAKES

flösta specialhandlare i huvudstaden.

CAKES

flösta specialhandlare i huvudstaden.

CAKES

flösta specialhandlare i huvudstaden.

CAKES

flösta specialhandlare i huvudstaden.

Vägghyra, Mal och Bakterier

utrotas af Aktiebolaget Desinfection

i rum, fartyg och bostäder, allt på stället — utan bortförande af möbler.

Rikstel. 34. — Kontor: Brunkebergsgatan 3 B. — Allm Tel. 74 94.

Tandläkare dir Geo. Forssmans Tandpulver, två slag, Tandpasta, Tandtinkturer
 nya förberedat för tandernas vård.
 Innas & de Hesta apotek, i partimåfärd och speciell handläggning. Parförsäljning i Sverige hos Stockholm Bendix, Josephson & Co., 11 Regeringsgatan.

köm från Berling.» upplyste han sin mamma. »Mamma vill väl ha litet kaffe?» frågade Signe. »Nej, jag tackar så mycket!» sade modern eftertryckligt.
 »Jag sätter i alla fall på till en liten ters,» sade Signe och tände åter spritköket. »För när det kommer till stycket, så kan mamma i alla fall inte motstå kaffetären.»
 »Jag hade nästan tänkt att absentera mig, sedan jag druckit ur den här sumpen; men då väntar jag. Och nu ha vi ju 'förklade', så nu finns det då inte det minsta att anmärka däremot,» sade Ville och nickade skälmaktigt åt sin mamma.
 Och så gick han bort och satte sig hos Gerda samt beundrade hennes bård och fingrade hennes garner. Gerda var litet avvisande och kort för hufvudet, men Ville var inte den, som lät sig afspisas så lätt. Slutligen lyckades han också att narra Gerda att skratta, och därmed var isen bruten, och inom kort var hon midt uppe i ett af sina ordkrig med Ville, till större fromma för honom än för hennes dörrdraperi.
 Signe hade hämtat flere kaffekoppar. Olga förkunnade därpå med lifligare åtbörder, än som var fullt lämpligt för hennes filtkostym, att det var serveradt.
 »Nå, flickor,» sade fru Hallberg, sedan en god stund fått förflyta, efter det kaffet afdruckits. »Hinna ni med mycket?»
 Flickornas nålar, som långa stunderna fått hvila, kommo plötsligt i fart.
 »Jaa då,» sade Ebba, hvars flit varit jämförelsevis oberörd af de opåräknade visiterna.
 »Ja, vet tant, det gör vi visst, fast vi hade ju inte beräknat detta sällskapslif,» instämde Gerda.
 »Men det hjälps med att vi sitta uppe så mycket längre,» fortsatte hon med en skälmisk blick på fru Hallberg.
 »Inte längre än till tre,» sade fru Hallberg, med en bestämdhet, som om hon toge för af-

gjordt, att hennes förhållningsorder inte skulle kunna öfverträdas. »Ja, det var rätt Olga, gå nu!»
 »Ja se, klimatet lämpar sig icke riktigt för min toalet — i längden,» sade Olga och stack fram sin blott i toffeln instuckna bara fot. Men när mamma nu började förfasa sig öfver detta oförstånd samt förmana, gjorde Olga en hastig rezens för sällskapet, tog ett ljus och sprang till sitt eget, på andra sidan vinden belägna rum.
 »Nå, hvad säger du, Ville? Kanske det vore tid på, att äfven vi droge oss tillbaka?» undrade fru Hallberg.
 »För min del, är jag alls inte sömning,» förklarade Ville, men reste sig likväl för att aflägsna sig på samma gång som modern. »Men det var fasligt, så du plitlar på denna kudde, Ebba. Det skulle göra mig riktigt ondt, om du öfveranstänger dig för min skull.»
 »Var du lugn!» sade Ebba högraget. — »Den otäckingen har ändå snusat upp, att jag ämnar ge honom en kudde i julklapp. Men den skall minsann bli af en annan kaliber,» hviskade hon till Gerda och sydde vidare på sin kudde, hvars ljusa elegans onekligen motsade hvarje förmodan om att vara afsedd för herr- eller frökum.
 Mamma nickade till flickorna och ämnade nu draga sig tillbaka, men Ville gick omkring och tog i hand. Så tog mamma sonen under armen och begaf sig, nöjd och lätt om hjärtat, ut ur flickornas rum. Hela hennes besök hade endast varit en förevändning för att få höra, om Ville var hemkommen, orolig som hon alltid kände sig, då hennes gosse var ute och roade sig tillsammans med löjtnant Berling.
 Men flickornas arbetsflit ville icke komma i samma goda fart som under början af natten. Man sydde galet, sprättade upp och blef läns på silke och garner. Och det rådde en ifrig, febril stämning, som tog sig uttryck i en forcerad munterhet och mer eller mindre motiverade, nervösa skratt. Den bleksiktiga Mimmi Malm orkade

knappast längre sitta kvar på stolen. Men huru litet det än gick framåt med hennes arbete, hängde det henne dock troget i händerna, ty hon var visst icke den, som ville svika fanan.
 Vid fyratiden vek Signe med ett belåtet: »Färdig!» ihop sin buffetduk. Hon skulle emellertid varit villig att gripa till med ett nytt arbete, om icke oljan i den stora lampan — till fromma för de unga damernas nerver och bleksot samt den kommande dagens id — i detsamma sagt: »Topp och slut!»

När blir det frid? — Än hör jag lifvet sjuda
 Vredt som en bränning utanför min dörr.
 Alltjämt det samma! — Nu, som alltid förr!
 Från fjerran hör jag dofva stämmor ljuda
 I glädje och i klagan, skratt och gråt,
 Och täta skaror följas ilsamt åt
 Mot ett förborgadt mål! — Hvartleder färden?
 Jag ser det icke! Mörk och stor är världen,
 Och lifvets lösen är ett blindt: »framåt!»

Ellen Lundberg.

Innehållsförteckning:

Ellen Anckarsvärd; af Ellen Key. (Med porträtt.) — Adventstankar; af E. — Den 20 december; af A. B. — Ett konstnärjubileum; af Magnus Josephson. (Med 3 porträtt.) — Iduns julnummer. — Jul och ungdomsglädje. Ur notisboken. — Litteratur. — Teater och musik. — När julen står för dörren; en flickrumsinteriör för Idun af Göril. — Tidstördrif.

Bidrag mottagas med tacksamhet

Jui-logogryf.

Hvad står på? Hvilket stim!
 Hör af bjällror hvad klang,
 Som förtouar i stjärnklara kvällen.
 Efter vägen ett tåg
 Utaf slädar dras fram,
 Med båd' gammal och ung under fallen.
 Än af röster ett sorl,
 Än ett klingande skratt,
 Än en manande smackning åthästen,
 Ty fast färden är skön,
 Längta alla ändå
 Att snart göra sitt intåg på fästen.
 Först på afstånd man ser,
 Hur det lyser på snön
 Ur en rad utaf upplysta fönster.
 Se'n välkomnad man blir
 Med båd' miner och ord
 Af prostinnan, bland fruar ett mönster.
 Själva prostfar, så blid,
 Tar sin pipa ur mun
 Och ber herrskapet vara välkomna.
 Utur sina fodral
 Krypa alla i hast,
 Sträcka lemmar, som hunnit att domna.
 Vi som ej höra hit —
 Äro »utsocknes» barn —
 Vi få stanna i förstu'n, mähända.
 Lika roligt för det;
 Vi försöka ändå
 Att bli kvar, till dess fästen tar ända.
 Se, af fruar en rad.
 Uti gammaldags ståt;
 Huru många? Och främst baronessan.
 I hvad förde hon hit
 »Negligén», som hon bär,
 Med en vaggande plym öfverhjässan?
 Därinunder — men tyst,
 Ack, för ingen det säg —
 Hon ju är — ja, nu få ni det gissa.
 Invid fönstret en grupp

Utaf flickor och barn
 Höras pläddra och skratta och »fnissa».
 Huru äro de band
 Och de böljande veck,
 Som ses pryda de unga? Hur heta
 Dessa systarna två,
 Hvilka uti en vrå
 Med sin danslust och skrattlust ses streta?
 Se en fin kavaljer
 Gör just nu sin entré;
 Säg hans namn. Och hvad heter
 notarien?
 Med ett hår såsom —?
 Och hans brända mustasch
 Är af kvällsluften — hvad? Kom-
 missarien
 Ju har blifvit —? Fatal!
 Han, som dansar så väl!
 Men där kommer nu — hvem?
 Prestgårdsjungfrun, så nått,
 Med båd' kaffe och te uppå brickan.
 Hon är fin, må ni tro,
 Bär i håret en nål
 Med en — hvad? — utaf silfver.
 Den flickan!
 Nu förser sig en hvar,
 Och när druckit man har,
 Från klaveret en — hvad? — höres
 trilla,
 Som preludium blott.
 Man drar handskena på,
 Unga ben kunna ej hållas stilla.
 Så en vals. »Får jag lof?»
 Öfver leende läpp
 Blygt ett — hvad? — hviskas fram.
 Ut i valsen!
 Hvems är halsbandet där,
 Som flög bort öfver — hvad?
 Det är — hvems? — och blef löst
 ifrån halsen.
 Prostfar kommer nu in
 Med sin pipa bak' rygg
 Och ses — hvad? — uppå salsgolf-
 vet spilla.
 Blott en gång är det — hvad?
 Och han känner sig nöjd,
 Att ej fästen tycks arta sig illa.
 Snart man måste i hast
 Byta om? — ty allt fläng
 Kommer sådana fasligt att rinna.
 Under tiden ett bord,
 Dukadt re'n, bäres in,
 Och nu blir fru prostinnan värdinna.

Hej, hvad mat! Visst en hel —?
 Utaf smågrisar — och
 De ju —? ha äpplen i munnen.
 Deras — hvad? — är så mört,
 Att det knastrar i mun;
 Långt i kokkonst prostinnan är hun-
 nen.
 Se, den hungriga pys,
 Som vid bordet i vrån
 Synes — hvad? — läckerheterimassa,
 Ej han lärt sig ännu,
 Men han lära det — hvad?
 Hvad i dylika fall brukar passa.
 Hu, den glacen, den var
 Ju så — hvad? — ölet godt!
 Gamle skrifvarn lik — en? — hur
 bedröfligt!
 Då man ätit, ännu några danser,
 och se'n
 Tar man afsked och tackar så höfligt.
 Nu man sveper sig in
 Uti — hvad? — och i päls;
 Framför trappan starraden af rackar.
 De ha stått hela kväll'n
 I ett — hvad? — Nu, farväl!
 Sist man vinkar med handen och
 tackar.
 Sibylla.

Jul-aritmogryf.

1	1	2	3	4	5	6	7
2	8	9	3	10	11	12	13
3	4	14	7	9	5	3	15
4	8	9	16	17	18	19	4
5	8	5	4	14	9	20	3
6	12	4	2	8	9	19	3
7	4	21	7	9	13		
8		22	5	23			
9			6				
10			1				
11			24				
12			3				
13			8	16	4		
14	12	5	3	9	18	14	15

- 1) Ett souvenir, en ägolött, För ägaren af värde blott.
 - 2) Ett plagg, som här i norden kalla Vi mycket väl behöfva alla.
 - 3) En »knöl» förarglig nog, men som Man dock är rädd och aktsam om.
 - 4) En sak af läder det kan vara, Men ock ibland ett »skällsord» bara.
 - 5) Ett smycke utaf dyrbart slag, Som icke bärs i hvardagslag.
 - 6) Kan ofta nog i värk och sveda En märkbar lindring snart bereda.
 - 7) Ett »hus» med väggar utaf glas, Går därfor också lätt i kras.
 - 8) En, som har pröfvat mer än andra Och ej på rosor just fått vandra.
 - 9, 10, 11, 12) En rad af konsonanter se'n, Ja, fyra på hvarann, min vän.
 - 13) Som bot för soten vill jag hviska: Det kanske hjälper med en — piska.
 - 14) Den sista droppen nog vi tål' Af hvad? Jag hälsar: Julen — skål!
- Äro orden rätt lösta, bilda bokstafverna i den vertikala mellersta radens rutor, lästa uppifrån och ned, något som i de flesta fall bjudes på julaftonen.

Moster Lisa.

Lösningar.

Julklappsdeviserna: n:r 1 tofflor, n:r 2 väggalmack, n:r 3 kappsäck, n:r 4 atlas.
 Bokstafsuppgiften: Altrida, Andreas, Alperna, Sumatra, svar, sela, Skye, Sara, soda, snus, röls, Sala, Ave, ain, eka, Noa.
 Anagrammet: ekan, enka, Aken, neka.
 Fyrkantgatan: helg, Egil, Lima, Glan.
 Arthememet: Kristianopol. Kristian, Kristina, konstapel, kortspel, aprikos, persika, panter, spilta, piano, sopran, Paris, Trosa.
 Cirkelgatan: Karlavagnen: kar, Karl, Arta, lava, Ava, vagn, agn, Agne, en, enka.

Klädningar, Kappor, Rockar, Herrkostymer m. m.

kemiskt tvättas och färgas, utan att söndersprättas.
 Billiga priser. Vägjordt arbete.
HILDUR ANDERSSONS Ullspinneri- & Skrädderiaktiebolag.
 Öxtorgsgatan 16. Filial: Hornsgatan 1. — Allm. Tel. 30 435. Rikstel. 163. Allm. Tel. 76 53
 Gods afhämtas tacksamt afgiftsfritt.